

Fővárosi Ítéletábra

2. Kf. 27. 014/2008/10.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéletábra a Digitálfoto Lapkiadó és Kereskedelmi Kft. (Budapest) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest, Hivatkozási szám: Vj-104/2005.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2007. évi február hó 28. napján kelt 19.K.31.120/2006/12. számú ítélete ellen a felperes által 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2008. évi május hó 28. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes Vj-104/2005. számú határozatát részben megváltoztatva a felperest terhelő bírság összegét 250.000 (azaz kettőszázötvenezer) forintra mérsékli, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a felperest terhelő kereseti illetéket 10.000 (azaz tízezer) forintra, míg az alperest illető elsőfokú perköltség összegét 20.000 (azaz húszezer) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - fizessen meg az államnak 18.000 (azaz tizennyolcezer) forint fellebbezési részilletéket, míg a fennmaradó kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes kizárólag a Digitális Foto Magazin (a "továbbiakban: vizsgált lap) előállításával és terjesztésével foglalkozó vállalkozás. A vizsgált lap 2005. évi áprilisa számában: "Hányan olvassák a Digitális Foto Magazin-t?" címmel cikkjelent meg, amelyben azon állítás volt olvasható, miszerint: "Az Önök érdeklődésének köszönhetően a Digitális Foto Magazin tartja piacvezető pozícióját, eladott példányszáma jelentősen meghaladja a konkurens magazinok hasonló adatait". Ezen cikk tartalmazta a vizsgált lap 2004. évi 10. számának a hírlapárusoknál történt értékesítési adatait, az összes nyomtatott példányt, az előfizetők számát, a viszonteladók által forgalmazott, valamint a tiszteletpéldányok számát, továbbá az összes eladott példánynak és a hírlapárusoknál eladott példányszámoknak a 2001-2004-ig terjedő időszaki változását tartalmazó táblázatot, és ezen adatokat ábrázoló idősoros grafikont.

Az alperes versenyfelügyeleti eljárást indított a felperes ellen annak megállapítására, hogy az elektronikus leveleiben és a vizsgált lap 2005. áprilisi számában az értékesítési adatokról szóló, illetve a piaci pozíciójára vonatkozó tájékoztatásokban tett-e olyan állításokat, amelyek sértik a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 8. §-ában foglalt rendelkezéseket.

Az alperes vizsgálata eredményeként a 2005. november 30. napján kelt Vj-104/2005. számú határozatában megállapította, hogy a felperes a Tpv. 8.§-ának (2) bekezdés a) pontjába ütközően a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított a "Digitális Foto Magazin" helyesen: 2005. évi áprilisi számában piacvezető pozíciójára tett kijelentésével, ezért 1.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte. Egyebekben a Versenytanács az eljárást megszüntette. Indokolása szerint egy lap hírlapárusoknál eladott példányainak száma az adott áru lényeges tulajdonsága, melynek nagyságáról a fogyasztók csak a kiadóktól vagy az újságokból szerezhetnek tudomást: A piacvezető pozíció meghatározására nincs a lapkiadás- és terjesztés piacán elfogadott mérce, így egy-egy önkényesen kiválasztott mutatószámra való utalás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas lehet. A felperesnek a piacvezető pozícióra tett kijelentése a fogyasztók, így különösen a hirdetőket megtévesztésére alkalmas volt, mivel az eladott példányszám nem értelmezhető pontosan hozzárendelt időpont vagy idő intervallum nélkül. A felperes nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani piacvezető pozícióját, ugyanakkor a lapterjesztőktől beszerezhető üzleti titoknak minősülő adatokból megállapítható, hogy a

2004. év során éves szinten nem a felperes magazinjából fogyott a legtöbb. A Versenytanács a jogsértésnek a Tpvt. 77.§-ának (1) bekezdés d) pontja alapján történő megállapítása mellett a bírság kiszabását tartotta indokoltnak a kiélezett verseny miatt. A bírság összegének megállapítása során figyelemmel volt a jogsértés rövid idejére.

A felperes keresetében elsődlegesen az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését kérte. Másodlagos kérelme a versenyhatóság döntésének részbeni megváltoztatására és a terhére kiszabott bírság összegének mérséklésére irányult. Hangsúlyozta, hogy a vizsgált cikkben konkrét és határozott időponthoz minden évben - 1-10. számig - kötötte az értékesített lappéldányok számait, ennek megfelelően az illusztrációként szolgáló grafikonos táblázat azt tartalmazza, hogy a megjelent lap példányok az összes megjelent lapszámot tekintve milyen eladási adatokkal bírnak. Állította, hogy nem tüntette fel a reálisnál jobb színben magát, mert a táblázatban szereplő adatok valóságos, meghatározott tényadatokhoz és lapszámonkénti adatokhoz kötötte a piacvezetőség tényének fennállását. Ezzel szemben a versenyfelügyeleti vizsgálat során beszerzett adatokból is nyilvánvalóvá vált, hogy a konkurens cégeknek az általuk eladott példányszámokkal kapcsolatos tényállításai valótlan adatokat tartalmaznak, amelyek nem cáfolják a részéről szerepeltetett adatok helytállóságát. Utalt arra, hogy az eladott példányszámok nem azonosak a lapterjesztők által értékesített lappéldányok számával, ezért a lapterjesztőktől beszerzett adatok alapján önmagában nem állítható az, hogy a 2004. év során nem a felperesi lapból fogyott a legtöbb. A 2004. január 01-től 2005. áprilisáig terjedő időszak eladási adatai alapozták meg a piacvezető pozícióját. Mindezek igazolásául benyújtotta a Lapker által készített fotó és videó szegmensre vonatkozó piaci elemzéseket, továbbá az érintett piacon jelen lévő öt fotóslap értékesítési adatait különböző szempontok alapján és eltérő időszakokra vonatkozóan bemutató grafikon, valamint a világhálón található olyan közléseket, amelyek szerinte a cikkben szereplő megállapítást meghaladó tényállítást tartalmaznak, és amelyekkel összefüggésben nem indult versenyfelügyeleti vizsgálat. Az alperes eljárásával kapcsolatban kifogásolta, hogy nem folytatott le széleskörű bizonyítást, és döntése meghozatalakor nem álltak rendelkezésre a szükséges adatok, amelyek piacvezető pozíciójára vonatkozó tényállításának valóságos vagy valótlan voltának igazolásául szolgálhattak. Az arányosság elvére hivatkozva kérte, hogy a jogsértés mértékéhez viszonyítva az elsőfokú bíróság mérsékelje a terhére kiszabott bírságösszeget.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperesi kereset elutasítását kérte. Utalt arra, hogy a felperes által is elismerten a cikk szöveges részében nincs konkrétan meghatározva, hogy mit kell vagy lehet érteni az eladott példányszámok kifejezése alatt, továbbá nem tette egyértelművé, hogy a hasonló adatokra való hivatkozással milyen példányszámokat kívánt összehasonlítani, és a táblázatokhoz nem rendelt semmilyen idődimenziót. Az eladási forgalom csak egy időszakra vonatkoztatva értelmezhető helyesen és megalapozottan. Kérte a felperesi bizonyítékok figyelmen kívül hagyását azzal, hogy a vizsgálattal érintett időszak alapjául a 2004. évi adatok szolgáltak, amellyel szemben benyújtott kimutatások jelentős mértékben a 2005. és 2006. évek forgalmi adataira épülnek.

Az elsőfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339.§-ának (1) bekezdése alapján a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a felperes részéről a cikkben feltüntetett adatokból konkrét megjelölés hiányában nem állapítható meg, hogy a piacvezető pozíció a hírlapárusoknál történt értékesítés tekintetében mely időponttól és mely időtartamig állt fent a fotósmagazinok piacán. A Tpv. 9.§-ára is figyelemmel kiemelt jelentőséggel bír, hogy az adott információhoz a fogyasztó számára felismerhető egyértelmű tartalom párosuljon. A felperesi perbeli állítás szerint a cikkben tett tényállítást megalapozó időszak 2004. január 1-től 2005. áprilisáig terjedt, azonban ez már utóbb nem értékelhető, ugyanis a piacvezető pozícióhoz a vizsgált cikkben kellett volna konkrét időpontot, illetve intervallumot rendelni. A Pp. 164.§-ának (1) bekezdésre történő hivatkozásával megállapította, hogy a felperes nem tudott olyan adatsort bemutatni, amellyel már a cikk megjelentésének időpontjában rendelkezve valamennyi versenytárrsal szemben bizonyítani tudta volna konkrét időtartam és pontosan meghatározott tényezők tekintetében a piacvezető szerepét. A felperesi bizonyítékokkal összefüggésben kiemelte, hogy a benyújtott tanulmányok és a cikk időbeni egyezősége nem áll fenn, valamint a tanulmányok nem tartalmaznak pontos számadatokat az egyes fotós magazinok megjelent példányainak értékesítési adatairól. A számszerűsítés hiánya miatt azok így érdemben nem vethetők össze és nem értékelhetőek, ezért nem cáfolják a határozati megállapítások jogszerűségét. A bíróság tekintetében kiemelte, hogy annak összege nem érte el a Tpv. 78.§-ának (1) bekezdésében meghatározott 10%-os maximumot és a jogsértés súlyához képest nem tekinthető eltúlzott mértékűnek. Utalt arra is, hogy a fotóslapokat megjelentető vállalkozások között meglévő verseny miatt a felperes részéről közölt megtévesztő tényállítás nem tekinthető csekély súlyú jogsértő magatartásnak. A kialakult versenyhelyzetben ugyanis még inkább elvárható a valós

állítások közzététele, ugyanakkor az alperes enyhítő körülményként értékelte a jogsértés rövid időtartamát.

A felperes fellebbezésében a kereseti kérelmének megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte. Másodlagos kérelme arra irányult, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára, a bizonyítási eljárás megismétlése mellett. Változatlanul fenntartotta az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataiban foglaltakat azzal, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül határozta meg a bizonyítási terhet, a rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat nem megfelelően összegezte. Kifejtette azon álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott Pp. 164.§-ának (1) bekezdése csak abban az esetben alkalmazható, ha a közigazgatási eljárás az ügyfél kérelmére indult. A perbeli esetben nem őt terhelte annak igazolása, hogy a piacvezető pozícióra vonatkozó állítása pontos és valós, hanem a versenyhatóság lett volna köteles arra, hogy a vizsgált állítása hamis és a fogyasztók megtévesztésére alkalmas voltát igazolja. Érvéle szerint nem fogadható el az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy a részéről benyújtott tanulmányok és a cikk egyezősége nem áll fenn. Kiemelte, hogy a piaci analízis a 2004. évi adatok figyelembevételével készült, amely főlényes piaci részvételt pontos számadatok nélkül is igazolja. Kifejtette továbbá azon véleményét, hogy az elsőfokú eljárásban sérült az irat-betekintési joga és állította, hogy a közigazgatási iratok között a Lapker válaszait meghaladóan a többi megkeresett fotós magazin válasza nem szerepelt a számára az elsőfokú eljárásban bemutatott iratok között. Hangsúlyozta, hogy a bíróság összegének megállapítása során-több körülményt nem értékelt az alperes, így azt, hogy az állítólagos piactorzító kijelentés egyetlen lápszámban jelent meg, ezért az esetleges fogyasztói érdekek csak szűk körben sérülhettek, mivel elsősorban a saját vásárlói és olvasói, valamint hirdető közönsége szerzett arról tudomást. Az alperes által kifogásolt kijelentés egy cikk részét képezte, amelynek tényleges célja és tartalma nem a piacvezető pozíció rögzítése, hanem éppen a cikkben közölt kezdeményezéssel a fogyasztók megtévesztésének megelőzése volt. A versenyhatóság bírságkiszabási gyakorlatára hivatkozva más alperesi döntéseket is kiemelt, amelyekkel szemben véleménye szerint az alperes eltúlzott összegű bírsággal marasztalta.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, rögzítve észrevételeit a felperes fellebbezésében előadottakkal összefüggően. Álláspontja szerint téves a felperesi okfejtés a bizonyítási teherre vonatkozóan, és kiemelte, hogy töretlen a bírói gyakorlat a

tekintetben, hogy a fogyasztókhöz eljuttatott információk valóságtartalmát minden esetben a közreadójának kell igazolnia. Ennek megfelelően már több határozatában megállapította, hogy a fogyasztók figyelmének felhívását és döntéseik befolyásolását célzó, illetve azt eredményező felsőfokú jelző meglapozottságát az azt alkalmazó vállalkozásnak kell bizonyítania. Emellett utalt a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Grtv.) 17.§-ára, mely szerint a reklám ténybeli állításának bizonyítására a reklámozó kötelezhető. Állította, hogy a közigazgatási iratanyagot teljes terjedelemben megküldte az elsőfokú bíróságnak, ugyanakkor érthetetlennek tartotta, hogy a felperes miért csak a fellebbezésében hivatkozott ezen körülményre. A bíróság meghatározásával kapcsolatosan arra utalt, hogy a felperes nettó árbevétele 2004-ben meghaladta a 83 millió forintot, így a versenyhatóság csak jelképesen, a kiszabható bírság egytizedében határozta meg annak összegét.

Az alperesi ellenkérelemre vonatkozó észrevételében a felperes a Pp. 336/A. §-ára hivatkozott a bizonyítási teherrel összefüggésben. Kiemelte, hogy a vitatott cikk nem a magazin reklámozása céljából született, így az a gazdasági reklám fogalmát nem merítette ki. A hiányos közigazgatási iratanyagra hivatkozással hangsúlyozta, hogy amennyiben a lapoknak az értékesítéssel kapcsolatosan megküldött alperesi megkeresésre adott válasza az iratok között nem szerepel, akkor a versenyhatóság számára ezek nem voltak megismerhetők, vagyis az alperes nem tudta igazolni, hogy az összes eladott példányszám tekintetében a felperes nem volt piacvezető. Ez azt eredményezi, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében helytelenül jutott arra az álláspontra, hogy az alperes kellőképpen feltárta a döntése alapjául szolgáló tényeket, körülményeket. A bíróság meghatározásával kapcsolatosan a Fővárosi Bíróság ítéleteit emelte ki.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint részben alapos.

A Fővárosi Ítélető Tábla a Pp: 253.§-ának (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét a felperesi fellebbezés és az alperesi ellenkérelem korlátai között vizsgálva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatokból okszerű következtetésre jutott, a Tpv. 8.§-ának (2) bekezdés a) pontjába ütköző jogsértés megállapítása, és emiatt a szankció alkalmazhatósága tekintetében, ezen ítéleti okfejtésével a másodfokú bíróság egyetértett: Ezt meghaladóan a másodfokú bíróság nem értett egyet a bíróság mértékének meghatározása körében tett azon ítéleti megállapítással, hogy az alperesi határozat indokolása teljeskörű volt.

Ezért az alperesi határozat és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a másodfokú bíróság a Tpv. 78.§-ában meghatározott mérlegelési szempontok értékelésével a felperes terhére kiszabott bírságot mérsékelte.

A fellebbezésben foglaltakra utalással a következőket emeli ki a másodfokú bíróság. A felperes az ügy érdemére kiható jogszabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú eljárásban bemutatott közigazgatási iratok között a Lapker válaszait meghaladóan a megkeresett versenytársak válaszai nem voltak fellelhetőek. Így a Pp. 336/A.§-ának (2) bekezdése szerint a tényállás-megállapítási kötelezettségének a versenyhatóság nem tett eleget, mert nem bizonyította, hogy a piacvezetői pozícióra vonatkozó állítása a fogyasztók megtévesztésére volt alkalmas, mivel az ezt alátámasztó adatok nem álltak rendelkezésére, ebből következően az elsőfokú bíróság ítélete is jogszabálysértő.

A vizsgáló eljárása során a felperesnek biztosította a nyilatkozattétel lehetőséget, valamint az érintett piacon lévő versenytársaktól, a Lapkertől és a Hírkertől az értékesítési adatokra vonatkozóan adatokat szerzett be. A vizsgáló ennek megfelelően készítette el jelentését és tette meg indítványát. A versenytanács ezt figyelembe véve és valamennyi körülményt mérlegelve állapította meg, hogy a felperes piacvezető pozíciójára tett kijelentése megtévesztő, mert a 2004. év során nem a felperesi lapból fogyott a legtöbb. A másodfokú bíróság ezzel összefüggésben azt állapította meg, hogy a vizsgáló megkeresésére a versenytársak és a Lapker, Hírker által adott válaszok, adatok az üzleti titkokat tartalmazó borítékokban teljes terjedelemben fellelhetőek voltak, és azok az alperesi határozat megállapítását alátámasztották, amit az elsőfokú bíróság döntésénél megfelelően értékelve figyelembe vett. A felperesnek a Pp. 336/A.§-ának (2) bekezdése szerinti bizonyítási teherrel kapcsolatos álláspontját a másodfokú bíróság nem fogadta el. Kiemelten azon tényre figyelemmel, hogy a megállapított tényállás alá nem támasztott (nem igazolt), de legalább meggyőző módon a szükséges mértékben nem valószínűsített állításokkal, nem vitatható a bizonyítási teher megfordulását eredményező módon. Így az ezzel kapcsolatos fellebbezési érvelés sikerre nem vezethetett.

A Tpv. III. fejezetében foglaltak azt a kötelezettséget róják a felperesre, hogy szolgáltatásának ismertetése során a fogyasztók tájékoztatása igaz, pontos és valóságos legyen. A felperes lapkiadási tevékenysége folytán lényeges körülménynek minősülnek az értékesítési adatok, valamint az ezzel összefüggésben tett piacvezetői pozícióra vonatkozó állítása; amelyet maga is szükségesnek tartott megjelölni tájékoztatásában. Ez a piacon lévő

versenyre gyakorolt hatást is figyelembe véve a hirdetést közzé tenni kívánok, valamint a fogyasztók döntésére jelentős kihatással bír. A fogyasztók számára adott tájékoztatás annak közzététele "befejeződik", ezért a jogszerűségi követelményeknek - igaz, valós, pontos - már ekkor teljesülniük kell. A fogyasztókhoz eljuttatott információk valóságtartalmát minden esetben a közreadójának kell igazolnia és a közzétételkor a jogszerű tájékoztatást alátámasztó bizonyítékoknak már a közreadó birtokában, kell lenniük. Ezek hiányában a magatartás jogszerűsége megkérdőjelezhető. A felperes az eljárás során felsorakoztatott érveivel és a benyújtott bizonyítékokkal sem tudta kellően igazolni, hogy piacelsőségére vonatkozó állítása és az e körben közzétett adatok ismertetésekor a fenntett rögzített követelményeket kielégítő módon, jogszerűen járt el. A tájékoztatás jogszerűségét alátámasztó bizonyítékok későbbi rendelkezésre állása a szankcionálás körében értékelendő.

A Tpv. 78.§-ának (1) bekezdése adja meg a jogi alapját és a bírság kiszabásának a keretét azzal, hogy a jogalkotó a (3) bekezdésben sorolja fel - nem taxatív módon, hanem példálózva - azokat a szempontokat, amelyek vizsgálata szükséges a bírság mértékének meghatározásakor, és amelyek értékelése elengedhetetlen a jogsértéssel arányban álló szankció meghatározásához.

Az alperesi határozat ezen követelményeket nem elégítette ki, a szankció indokolása körében hiányos volt, mivel a Tpv. 78.§-ának (3) bekezdése szerinti szempontokat követő értékelést nem tartalmazta. Az alperes mindösszesen azt emelte ki, hogy a jogsértés megállapítása okán a bírság kiszabása indokolt a kiélezett verseny miatt, amely során figyelemmel volt a jogsértés rövid idejére. Ezt meghaladóan a mérlegelési szempontokat szóveszélyesen nem emelte ki, nem nevesítette az enyhítő és súlyosító körülményeket, továbbá a bírság mértékének meghatározását sem indokolta.

A Pp. 339/B.§-ában foglaltak alapján a mérlegeléssel megállapított bírság mértékének megváltoztatására csak akkor kerülhet sor, ha a közigazgatási szerv a tényállást nem kellő mértékben tárta fel, az eljárási szabályokat nem tartotta be, ezért döntése részben hiányos vagy téves, és mérlegelése szempontjai és annak okszerűsége nem állapítható meg.

Mindezekből következően a bíróságnak a Tpv. és a Pp. előírásaihoz képest kellett értékelnie a felperes terhére rótt jogsértés miatt alkalmazott jogkövetkezményt, és a jogszabályi rendelkezések által biztosított (Tpv. 83.§ (4) bek.; Pp. 339.§ (2) bek.) megváltoztatási

jogkörével élve volt lehetősége a versenyhatóság által alkalmazott joghátrány mellőzésére avagy mérséklésére.

A bírság mértékének meghatározása körében a másodfokú bíróság figyelembe vette, hogy a vizsgáló két jogsértés miatt indítványozta az 1.000.000 forint összegű bírságot, a versenytársács azonban csak egy jogsértést állapított meg, amely a felperesnek az első alperes általi elmarasztalása volt. Ezen túlmenően a felperes együttműködő magatartását és a hasonló tárgyú versenyfelügyeleti eljárásokban alkalmazott szankciók nagyságát, valamint a generálprevenációs hatás elérésére való alkalmasságot is értékelve döntött a másodfokú bíróság a bírság mérsékléséről. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az első elmarasztalás (korábbi jogkövető magatartás) és az eljárás során tanúsított együttműködés olyan enyhítő körülmények, amit az alperes nem, illetve nem kellő súllyal értékelt. E hiányosságot pótolta a másodfokú bíróság.

Mindezek folytán a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az alperes határozatát a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése, 339.§-ának (2) bekezdés q) pontja, a Tpvt. 83.§-ának (4) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a felperest terhelő bírság összegét 250.000 forintra mérsékelte, egyebekben helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a peres felek pernyertességének és pervesztességének arányára figyelemmel a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és 81. §-ának (1) bekezdése alapján az alperest megillető elsőfokú perköltség összegét leszállította és akként rendelkezett, hogy a felek másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik. A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 13.§-ának (2) bekezdése alapján a fellebbezési részilleték viselésére a felperes köteles, míg a felperest terhelő kereseti illetéket a másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése alapján szállította le, tekintettel a Pp. 81.§-ának (1) bekezdésében írtakra. Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5.§-ának (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentes, ezért a fennmaradó kereseti és fellebbezési illetéket a IM rendelet 14.§-a szerint az állam viseli.

Budapesten, 2008. évi május 28. napján